

Əlizadə NURİ

...İnsan təbiətin bir parçasına çevrilməyə xoşbəxt ola bilərmi? Yox, yox, yox!

**Z.Yaqub «Təbiət məktub»
«Ədəbiyyat qəzeti»
20 fevral 2015-ci il**

bir duyğudur. Deməli, elə sevgidən yazan şair də təbiətdən yazır...

Zəlimxan Yaqub təbiətlə azəri türkcəsinin bütün əlvanlığıyla, şəhdi-şirəsilə danışır, ana təbiətə elə səmimi bir məktub yazır ki, sanki təbiət indicə dil açacaq, qələm götürüb ona cavab yazacaq, onunla danışacaq, unsiyyətə girəcək. Yeri gəlmişkən, ustad şair mənə deyəndə ki, bu məktuba hörmətli professor T.Hacıyev cavab yazacaq, mən qeyri-ixtiyari dilləndim: «Qoy yazsın, qoy yazsınlar, şair, ancaq mənim fikrimcə, bu məktuba ən yaxşı cavabı təbiət özü yazacaq...»

Bu «məktub»da ey şair, sən sanki təbiətin rəsmi çəkmisən, özün də onun yanında dayanmışsan, təbiətin əli sənənin çiyində, sənənin əlin təbiətin ətəyində...

Sənənin bu məktubun aşağıdakı misralarla necə də həmahəng səsləşir:

*Qarın rəngindəki ağdan,
torpaqdakı yaşıl tağdan,
Rəng alıb, nişan götürüb,
qalıb bu nişanda ruhum.*

Yaxud:

Cavabı əvvəlcədən yazılmış məktub

Təbiət - Tanrının əsəridir, möcüzəvi əsəri, unikal əsəri! Şair - təbiətin əsəri, şeir - şairin əsəridir...

Bu ilahi rabitənin, irfani məntiqin qanunauyğunluğu xalq şairi Z.Yaqubun «Təbiət məktub»unda öz bədii imkanını, emosional-poetik həllini incə və dəqiq ştrixlərlə tapır.

Bu məktub - müraciət sanki qələmlə yox, səmimi hisslərlə, su kimi duru duyğularla yazılıb. Bu məktub sanki bir şeirdi - yellərin qanadına, çayların sinəsinə, dağların zirvəsinə, yaylaqların yaxasına, dərələrin dibinə, zəmilərin sünbülünə, bir sözlə, ana torpağın ürəyinə yazılmış bir şeirdir - təbiətin şeri!

...Yox, yox, kim deyir, bu, şairin təbiətlə xudahafizləşməsi, ayrılığa hazırlıq səhnəsidir?! Yox, bu, salamdır, böyük sevgilə verilmiş salam. Bu məktub çiçəklərin - güllərin kövrək əllərini tutmaqdı. Çayları-gölləri qucaqlamaqdı. Uca dağlara əl eləməkdə, al-əlvan çəmənələrə sarılmaqdı, şəlalələrə yaxa açmaqdı, salxımlı bağlara təbəssüm eləməkdə! Bu məktub ana təbiətə sevgi izharıdır, böyük etirafıdır. Sevgi etirafı!

Ana təbiətlə bir az kövrəlmiş halda, amma çox nəzakətlə, hərəzlə danışır böyük şair. Təması səmimi, yazı üslubu aydın, sadə, işıqlı və doğma üslubdur. Y.Renar «Aydın üslub - ədəbiyyatçının nəzakətidir» - deyirdi...

Zəlimxan Yaqubun «Təbiət məktub»unda bir kəlmə də olsun lüzumsuz bəlağətə, ritorikaya, süni pafosa, bayağı ifadəyə rast gəlmək olmur. Hər şey təbiidir, təbiətin özü kimi, təbiətin adı kimi!

Hər şair təbiətə məktub yaza bilər - fəqət hər kəs təbiətlə danışa bilməz - həm də; bu ləhcədə, bu ləhzədə; bu ürəklə, bu diləklə; bu avazla, bu təmasla; bu niyyətlə, bu şəriyyətlə!

Bəzən şeir cameəsində belə bir əcaib bölgü aparırlar; filankəs təbiət şairidir, nə bilim sevgi şairidir və s. Qətiyyənlə belə deyil. Adına şair deyilən hər kəs elə təbiətin bağrından qopub gəlib. Sevgi də təbiətin bir parçasıdır, təbiətin insana bəxş etdiyi əsrarəngiz

*Şərim ki, güllərin ətrinə batdı, -
Bax, bu yaşamaqdı, bax, bu həyatdı!*

Yaxud da:

*Ay bulaq, mən sənə dayaz demərəm,
Səndə damlanın da dərinliyi var...*

...B.Qrasian özünün məşhur «Kamillik elmi» əsərində «ürəyinə inan...» - deyir...

Bax, sən bu «məktub»unda ürəyinə inanıb yazırsan, inanırsan ürəyindəkilərə, inanırsan ki, təbiət səni «oxuyacaq», duyacaq səni təbiət...

A.Kamyunun da gözəl bir deyimi var: «Bir insanın təkbəşinə xoşbəxt olması mümkün deyil...» Sən xoşbəxtliyi təbiətlə çiyin-çiyinə, əl-ələ, onunla İlahi təmasda görürsən, Z.Yaqub. Və ona görə də xoşbəxtsən!

Şöhrət səni tez yaxalayıb, Zəlimxan, qoy tez itirməsin, qoy heç itirməsin!

P.S. Kaş təbiət mənə sənənin ona yazdığın məktuba cavab yazmaq haqqı verəydi. Onda sənə yazardım: verdiyim o istedad, bitib-tükənməyən o ilham, o gur səs, o şax qamət, o həssaslıq, o saflıq halal xoşun olsun, Zəlimxan!